

Undervisningsministeriet
Januar 2018

Høringsnotat
om
Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
(Permanent tilskudsmodel for inklusion på frie grundskoler)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden 21. december 2017 til den 9. januar 2018 været i høring hos 28 myndigheder og organisationer. Lovforslagsudkastet er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er 8 høringssvar, heraf 5 med bemærkninger. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

I notatet er der alene medtaget de væsentligste punkter fra høringssvarene.

2. Sammenfatning af ændringer i lovforslaget i forhold til høringsudkastet

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i høringsudkastet.

3. Bemærkninger til enkeltelementer i udkastet til lovforslag

3.1. Inklusionsbegrebet

Danmarks Private Skoler bemærker, at inklusionsbegrebet på frie grundskoler ikke er det samme som i folkeskolerne, idet alle elever på en fri grundskole er inkluderet i normalundervisningen uanset støttebehov. Foreningen anfører, at der med indførelsen af et nyt specialundervisningsbegreb, tilskudsmæssigt opstod en form for restgruppe af elever på de frie grundskoler, nemlig dem, der tidligere modtog tilskud til mindre end 12 lektioner om ugen, som fik betegnelsen inklusions-elever. De anfører endvidere, at de aldrig har villet anerkende denne elevgruppe som en ny kategori specialundervisningselever på de frie grundskoler, og at deres holdning er, at inklusionstilskuddet skal væk, og eventuelle midler fordeles gennem det almindelige driftstilskud.

Ministeriets bemærkninger:

Det fremgår af friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 2, at en fri grundskole skal tilbyde supplerende undervisning eller anden faglig støtte til en elev, der har brug for støtte, og som ikke kan understøttes alene ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, med henblik på elevens inklusion i den almindelige undervisning, jf. § 3 a, 1. pkt., i lov om folkeskolen.

Den permanente tilskudsordning til inklusion på frie grundskoler er et tilskud til de frie grundskolers arbejde med inklusion af elever efter friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 2, dvs. elever med et støttebehov på mindre end 9 timer (dvs. 12 lektioner ugentligt). Elever med et behov for støtte i mindst 9 timer ugentligt modtager specialundervisning efter friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 1, og er ikke omfattet den foreslåede tilskudsordning.

3.2. Fordeling af inklusionstilskud i forhold til skolestørrelse

Frie Skolers Lærerforening bemærker, at det på baggrund af EVA's undersøgelse af inklusionsarbejdet på de frie skoler konkluderes, at mindre frie skoler har en forholdsvis større andel af elever med særligt behov for inklusionsindsats. Foreningen anfører, at man kan forestille sig mange måder at indrette et socialt taxameter på, og at de ønsker at pengene følger eleven og dermed behovet. Foreningen finder, at fripladsordning og økonomisk dækning af konkrete inklusionsbehov i højere grad ville sikre en målrettet indsats, end tilfældet er med modellen i lovudkastet, og de havde derfor gerne set, at lovforslaget havde taget udgangspunkt i såvel fripladstilskud samt tilskud til dokumenterede inklusionsbehov.

Danske Skoleelever bemærker, at det er positivt, at man fremover vil styrke inklusionsindsatsen på de frie grundskoler, og dermed øger skolernes incitament til at optage elever med særlige behov. Foreningen mener dog ikke, at inklusionstilskuddet skal gives efter skolernes størrelse, men efter antallet af elever med særlige behov. Det anføres, at man på den måde sikrer, at tilskuddet ender med at gøre gavn for den gruppe af elever, det er øremærket til, og at foreningen ønsker en model, der sikrer, at de frie grundskoler skal kunne redegøre for, at de modtagne tilskud benyttes i inklusionsøjemed og ikke blot indgår i skolens generelle budget.

Børne- og Kulturchefforeningen støtter overordnet set intentionen om at lave en permanent og ubureaukratisk tilskudsmodel, der understøtter inklusionstiltag på de frie grundskoler. Foreningen støtter dog ikke den konkrete model, hvor tilskuddets størrelse alene baseres på elevtallet og anfører, at de nationale erfaringer er, at der generelt set er sammenhæng mellem elevgruppens socio-økonomiske sammensætning og antal samt andel af elever med specialundervisningsbehov. Foreningen foreslår derfor, at tilskuddet beregnes og tildeles ud fra de frie grundskolers socio-økonomiske sammensætning af elevgruppen.

Foreningen anfører endvidere, at der med loven gives et større incitament for de frie grundskoler til at være med til at løfte inklusionsopgaven, og at det i det lys vil være interessant efterfølgende at få belyst, om elevandelen i frie grundskoler, som via PPR vurderes at have behov for specialpædagogisk bistand, rent faktisk stiger.

Ministeriets bemærkninger:

For de frie grundskoler findes i friskolelovens § 11 b en særskilt tilskudsordning med taxameter-tilskud til elever med behov for specialundervisning, dvs. elever med behov for støtte i mindst 9 timer ugentligt, jf. friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 2. Tilskudsordningen i lovforslaget vedrører elever med behov for støtte under 9 timer ugentligt, medens Børne- og Kulturchefforeningens forslag om en anden tilskudsmodel retter sig mod den elevgruppe, der er omfattet af friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 1, og dermed af den nævnte tilskudsordning i friskolelovens § 11 b.

Tilsvarende gælder for Børne- og Kulturchefforeningens forslag om efterfølgende at få belyst udviklingen i elevandelen i frie grundskoler af elever med behov for støtte i mindst 9 timer ugentligt. Udviklingen i denne elevandel kan allerede følges via tilskudsordningen til specialundervisning efter friskolelovens § 11 b.

Det vurderes, at det hverken er muligt eller hensigtsmæssigt at have en tilskudsmodel for inklusionstilskud, hvor tilskuddet følger den enkelte inklusionselev, ud fra følgende 3 forhold:

- En elevbaseret tilskudsmodel strider mod selve inklusionstanken, hvor ideen er, at disse børn er inkluderet i undervisningen, og dermed ikke er udpeget som inklusionsbørn.
- Frie grundskoler og kommuner registrerer ikke elever med behov for støtte til inklusion under 9 timer ugentligt, dvs. børn, som ikke har behov for specialundervisning.
- Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) visiterer ikke elever med behov for støtte til inklusion i frie grundskoler

Fripladstilskud til elever på frie grundskoler er et tilskud til at nedsætte skolepengene for den enkelte elev og ikke et tilskud til den fri grundskole, og et højere fripladstilskud ses derfor ikke som en alternativ løsning i forhold til at opfylde formålet med inklusionstilskuddet.

3.3. Ramme for inklusionstilskud

Frie Skolers Lærerforening anfører, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at den nuværende ramme for inklusionstilskud til de frie grundskoler udgør 39 mio. kr. årligt, at den med aftale om finansloven for 2018 vil udgøre 70 mio. kr., og at det betyder en forhøjelse af inklusionstilskuddet med 31 mio. kr. Det bemærkes videre, at det kan se ud som om forhøjelsen af inklusionstilskuddet i virkeligheden blot er en sammenlægning af de forskellige tilskud i ét samlet inklusionstilskud, idet det også fremgår, at staten endvidere har ydet et tilskud på 300 kr. pr. årselev, jf. lovens § 11, stk. 1, 3. pkt. Foreningen anfører, at en sådan forenkling ikke bør fremstå som en forhøjelse af inklusionstilskuddet.

Ministeriets bemærkninger:

Tilskuddet til inklusion på 300 kr. pr. årselev bortfaldt med udgangen af 2016, og midlerne indgik fra 2017 i det almindelige driftstilskud. De frie grundskoler modtog i 2017 alene et inklusionstilskud på 70.000 kr. pr. skole, og udgiftsrammen for inklusionstilskuddet udgjorde 39 mio. kr. for 2017.

Med aftalen om finansloven for 2018 forhøjes tilskudsprocenten til frie grundskoler fra 75 til 76 pct. i 2018. Af tilskudsforhøjelsen er afsat 31 mio. kr. til at forhøje rammen for inklusionstilskud til 70 mio. kr. i 2018 og frem.

3.4. Øvrigt

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund foreslår en præcisering af bemærkningerne til lovforslaget skoleledelsens iværksættelse af praktiske eller pædagogiske tiltag, målrettet det enkelte barn med udgangspunkt i barnets behov og ved ansættelse af pædagoger.

Ministeriet bemærkninger:

Lovforslaget omhandler alene fordelingen af tilskud til inklusion på baggrund af skolernes antal af elever.